

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Prielle Kornélia ünneplése.

A Nemzeti Színház nagy művésznője, Prielle Kornélia múlt héten töltötte be nemzeti színházi tagságának 60-ik évét. Ebből az alkalomból a színház tagjai és igazgatósága testületileg kereste fel a nagy művésznőt vas-utcai lakásán.

Somló Sándor igazgató költői szárnyalású beszédet intézett az immár 78 éves művésznőhöz, amelyben eseményekben gazdag és hosszú művészi pályáját dicsőítette.

Beszéde végén kérte az Istent, hogy még sokáig éltesse a művésznőt a hazai színművészet javára.

A művésznő meghatottan válaszolt az igazgató szavaira. Bocsánatot kért pályatársaitól, hogy már két év óta nem szerepelhetett, de nem rajta mult.

Majd törekedni fog, hogy minél előbb léphessen fel ismét a világot jelentő deszkákön, amelyekhez annyi kedves és édes emlék fűzi.

A jubiláns művésznőt a belügyminiszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter is üdvözölte megleghangu levélben.

Ez alkalommal bemutatjuk olvasóinknak a nagy művésznő arcképét.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A háborúról.

Tíz hónapja mult e hó 7-én, hogy kitört a háboru Kelet-Azsiában. A japánok számos dicsőséget arattak és rengeteg emberéletet pusztítottak, vesztettek. És a vér még nem elég. Szakadatlanul foly a hare.

Port-Artur várfokán még mindig az orosz hadilobogót lengeti az északi szél, amely végig sivit a dombokon s megdermeszti a posztoló katonák esontjában a velőt. Szibéria téli fagya átesap Port-Artur felé. Az ember a föld alá buvik, hogy megmeneküljön a szörnyü hidegtől. De az örökké tevékeny, örökké nyughatatlan, szemes és éber ellenség kicsalja a legénységet a földalatti barlangokból, kivonja őket a föld alól, hogy örökre eltüntesse őket a föld színéről.

Csata előtt a barlang, csata után a sir. Ez a katona sorsa Kelet-Azsia téli hadjáratában.

Az oroszok védik a várat bámulatra méltó kitarással. Patakban omlik a vér minden talpalatnyi földért s nem szünik az ostrom és nem pihen a védelem. A holttestek hekatombái borítják a vár környékét s az élők alig győzik eltemetni holt testvéreiket. De hajrá, meg-megujul szakadatlanul a gyilkos támadás s az elesett áldozatok száma immár százezerre szaporodott. Hány emberéletet fog még megemészteni ez a földi pokol, amelyet egy kopár szikla-csoport védelmére létesített a gyilkos emberi tudomány?

Hét hónapja tart immár az ostrom s a halál-megvető elszántsággal harcoló japán katonák még mindig a külső erődök ellen viaskodnak. Sokszor végigfutott a civilizált világon a vár közeli el stének hire; de a valóság csak a rettentő áldozatokról tudott elszámolni. A vár nagyszerü alkotmánya dacol a japánok minden hősiességével, csak úgy eszi az embert. Most ujólag a japánok nagy és drága sikeréről szól a telegráf: tizenötezer ember életébe került a kétszázhárom méteres domb elfoglalása. Borzasztó ár ez — egy dombért! De mikor lesz már a siker és véres ára végleges Port-Artur előtt?

Mukden előtt pedig puskalövésnyire áll egymástól a két sereg; figyelik egymást és valójában — Port-Arturra szegződik a szemük. A vezérek a vár sorsát lesik, ahol eldől nyilván a hadjárat sorsa is.

A katonák pedig, a szegény katonák dideregnek és fáznak. A sáncokban összebujnak és testük kipá-

rolgó melegével melengetik egymást. Itt-ott egy kis összetűzés, szól az ágyu és ropog a puszka: a felderítő csapatok virtuskodnak vagy az előőrsök nyugtalanítják egymást. De a nagy esapattestek nem mozdulnak, bárha minden embernek folyton készenlétben kell állnia. A kényszerü nyugalom ebben a feszült várakozásban s a dermedt hideg a lázas, belső izgalmak közben, a halálos veszedelemnek örökös jelenléte és a merő tétlenségben eltelt napok és hetek: mérhetetlen szenvedést rónak a szegény katonákra. A sok százezer főre menő embertömeg szorongva lapul meg a földbe ásott árkokban, amelyek megóvnak az ellenséges golyóktól és a lélekzetfojtó hidegtől. Hiányos az eleség, hiányos a ruházat, az árkok mélyén vizes a talaj és nyirkos a pára; ott fekszik, meghuzódva, összebujva sok százezer ember s nincs pere, amikor, s nincs hely, ahová nyugodtan hajthatná le fejét.

Micsoda nyomoruság! Akit bomba meg nem öl s golyó vagy szurony ki nem végez, azt megfojtják a mérges gázok. S akit Isten esodájára elkerül az öldöklő halál véres angyala, azt beojtja a nagy hideg vagy a nyirkos árok miazmás lázzal és mindenféle kínos betegséggel, amely gyötrelmesebb magánál a halálnál is.

Hány ember vérzik el a háboruban s hány lesz nyomorékká és hány hozza magával a halálnak csiráját megrontott vérében, összegémberegett esontjaiban, sorvadó tüdőben, elgyengült és széttzilált idegzetben! A hazáért meg kell halni, az bizonyos, de nincs az életnek az a nyomorusága, amelynek szörnyü borzalma ki ne meritené a háboru. Isten óvja mi hozánkat és békés polgárainkat a háborutól.

E. U.

Országos zürzavar.

Az ország hangulata.

A politikai helyzetben teljes a kavarodás. A szabadelvüpart válságáról szálló hírek, az ellenzék agitációja, a nemzet titakozása és a mi legfőbb — a királyi kihallgatás és minisztertanács, olyan hatalmas csomóvá kötötték a politikai fejleményeket, hogy azt Nagy Sándor pallosával se lehet kettévágni.

A mi a szabadelvüpartot illeti, nem adhatunk arra semmit. Ma rossz ott a hangulat, holnap jó, holnapután a legkitünőbb és a legkisebb esemény után — kétségbeejtővé változik. Nem is ad erre az

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerzte elsöhelyen elismert kítünö szerkezetü és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek.

Elsőrendü hazai anyagból gyártunk ezidöszerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgönczim: Kalmár-rostagyár. — HÓDMEZŐ-VASÁRHELYEN.

ellenzék semmit. Nem érdekli az, hogy kilép-e valaki abból a pártból vagy sem?

Az ellenzék törhetetlenül halad a maga útján. Szervezi az országot, maga is akcióba lép és minden alkalmas és észszerű eszközzel megvédelmezi a magyar alkotmány épségét.

A képviselőházi csendőrség.

A képviselőházi csendőrség intézménye az a pont, mely a leghevesebben fölháborítja a kedélyeket.

A szabadelvű párt egy régi tagja, aki most is benn van a pártban, erről a dolgról a következőkép nyilatkozott:

„Szerencsétlen gondolat volt a képviselőházi csendőrség megalakítása, mert ez nyilvánvaló módon a nyers erővel való tenyegetés revolverét szegzi az ellenzéki képviselők mellé. És itt nem lehet azzal a kifogással élni, hogy az intézmény csak bizonyos képviselők, ama bizonyos „elemek” megfékezésére való. Mert elvégre is egyik képviselő se mondhatja magáról, hogy ő különb képviselő, mint a másik.

És hiába, én úgy érzem, hogy ha majd a csendőr rátör akármelyik „elem”-re, ez a rátérés engem is érint, mert az egész házat érinti.”

Eddig a szabadelvű párti képviselő.

A képviselőházi „szolgálatra” alka mazott csendőrség legényeit úgy toborzották össze, hogy az ország minden vidékéről berendelték a legm irkosabb csendőr-mestereket. Ezek közül választottak 31-et. Számukat 40-re tervezték; kilencet a képviselőház mostani teremszolgái közül akartak alkalmazni, de ezek közül egyik sem akart vállalkozni. A berendelt és felfogadott csendőrök közt is volt egy, aki mikor megértette, hogy miről van szó, azt mondta, hogy ő családos ember. Nincsen kedve efféle szerepre és kérte, hogy bocsássák vissza eddigi szolgálatába.

A felfogadott emberek mind, kivétel nélkül, csendőr-mesterek, akik tényleges csendőr-szolgálatban vannak; de most egy évi szabadságot kaptak. Huzzák a csendőri fizetést is, ezen kívül kapnak egy esztendőre a képviselőház budgetjéből külön fizetést.

A felfogadott harmincegy csendőr (számukat alkalmasint kiegészítik negyvenre) minden nap délelőtt összejön a képviselőház könyvtári helyiségének egyik termében, melyet e célra rendeztek be és ott egyik csendőrmester oktatja őket a rájuk váró teendőkre; főképen pedig a minden eshetőséggel szemben való elszántságra.

Lázongás Bihar- és Aradmegyében.

Ki ne olvasott volna az erdélyi mordályégetőről, ezekről a rejtélyes emberekről, akik hajdan rettegésben tartották az ország nagy részét. Ezeknek a mordályégetőknek utódai támadtak ebben az inséges esztendőben; déli Biharmegye s északi Aradmegye földesurai ellen esküdtek valósággal össze s dacára a szigorú csendőri nyomozásnak, lépre sohasem kerülnek. A gyujtogatás ezen a vidéken mindennapi. A szociálistizmus gyümölcse ez is s célja, hogy a nagyobb birtokosokat elrettentsék a házi kezeléstől és kényszerítsék őket a bérbeadásra, illetve parcellázásra. Feketetót, Feketebátor és ezzel szomszédos községekben gyakran vörös az ég alja a fellobogó lángoktól; legutóbb pedig Kabdebó Károly talpasi földbirtokos összes takarmányát perzselték fel azért, mert a nép által gyűlölt tanítót és családját segíelyezni merészelt. De ez nem volt elég, hanem névtelen levélben figyelmeztették a károsult földbirtokos öc-sét, Kabdebó Istvánt, hogyha testvérének segélyt nyújt és neki takarmányt kölcsönöz, őt is fel fogják perzselni. A csendőrség a paraszt maffiával tehetetlen és nem tudja kinyomozni a gyujtogatásokat.

Az orosz alkotmány.

Megmozdul egész Oroszország lelke a hajnalhasadás reménységére, hogy lesz orosz alkotmány. Pétervárról azt jelentik, hogy Tobolszk város dumája emlékiratot küldött Mirszki herceg belügyminiszternek, amelyben kifejti, hogy Oroszország összes polgárai régóta kívánják a szabad intézmények behozatalát és az általános emberi jogok megadását. A csernigovi kerületi zemsztvo-választásban való részvétele, a nők választójoga, a választott hivatalnokok megerősítése, a kormányhatóságok hozzájárulása nélkül, a zemsztvo-hatóságok működésének önállósága, a kormányhatóságok beavatkozásának kizárása. — Krapotkin herceg, az orosz nihilisták vezére, aki még mindig Angliában tartózkodik, érdekes cikket közöl egy előkelő angol folyóiratban, amely különösen mérsékletre hajló tendenciájával kelt méltó föltűnést. Krapotkin optimista az oroszországi békés reform-mozgalomra vonatkozólag, amely — szerinte — lassankint dűlőre jut. Örömmel üdvözli az alkotmányos reformokat s azt hiszi, hogy ezek a reformok bizonyosan és a legrovidebb időn belül megvalósulnak vagy erőszakosan, vagy a cár beleegyezésével. És ő, a nihilista, akit korlátozott emberek, mint bomba- és dinamit-osztogatót ismernek csak, végül erős meggyőződésének ad kifejezést, hogy minden békés uton fog megvalósulni. Mindezek miatt elhülhet a vér a Pobjedonoszevevekben: az éjszakát mégis követni fogja a hajnal.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Gabona-osztály.

Erőtakarmány-osztály.

Tenyészállat-osztály.

Gép-osztály.

Vetőmag-osztály.

Gazdasági anyag-osztály.

Borgazdasági osztály.

Biztosítási osztály.

Díjszabási osztály.

Alaptőke: 31,200 korona. Tartalekalap: 220,000 korona. For-

galmi visszatérítési alap: 81,409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

Az 1904. évi

Őszi és téli anyag- és gépjárműjegyünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb idény-árjegyzékeink a következők: Tavasz és őszi magárjegyzék. — Tavasz anyag és gépjárműjegy. — Tavasz szőlő- és kertmívelési árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár! Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő!

Nyomatványokat szívesen küldünk.

Orosz-japán háboru.

A hatetéri helyzet Mandzsuriában már hetek óta nem változott lényegesen. A hadviselő felek tevékenysége taktikai csoportosulásokra, csapatok szervezkedésére, hadi eszközök szállítására és utak javítására redukálódott. Természetes, hogy mindezeket nem szabad kieselyelnünk mert a legközelebbi jövő ütközetének ezek a látszólag lényegtelen intézkedések nagyon is lényeges kellékei lesznek. A japánok újabb hadi vonalat vágtak a Jalu mellett. Csakhogy az a baj, hogy a japánok nem gondoskodtak a forgalomhoz szükséges anyagról s most ezen a provizórikus vonalon lovakkal kénytelenek a szállítást végezni. Ily módon azonban nagyon megnehezítik a közlekedést az inkaui kikötőkhöz, amely körülmény a japánokra nézve komoly zavarokat, sőt nagy veszedelemet is rejt magában.

Egyre nő az izgatottság amiatt, hogy a semleges hatalmak támogatják a balti hajóhadat. A mértékadó lapok általában azt kívánják, hogy a kormány energikusan cselekedjék. Ha az orosz hajóknak a távol Kelet vizein kiváltságokat biztosítanak, amely privilégiumok túlhaladják azt, a mit semlegességnek szokás nevezni, akkor Japánország valószínűleg nem tekinti magát kötelezettnek az illető hatalom semlegességét figyelembe venni és lehetséges, hogy a semleges hajók mögött küldi hajóit azokba a kikötőkbe, amelyeknek semlegességét az ellenség magatartása következtében megsértve látja. Ha az oroszok a semleges terület megszállásával alapot keresnek a távol Kelet számára, akkor Japánország valószínűleg ugyanazt fogja tenni. Kellő előkészületeket tesznek az orosz hajóhad fogadására. Japán kereskedők előrelátják, hogy orosz hajóhad érkezése a posta és egyéb tengeri forgalmat átmenetileg károsíthatja.

Port-Artur ostroma

Port-Arturban tovább folyik a harc, megbízható részletek azonban újabb nem érkeztek. A japánok erősítésül nap-nap után újabb csapatokat és ágyukat kapnak és megkezdték az ostromot az Icsán és Ansasan erődök ellen. A japánok mult hétfőn a kétszázhárom méteres dombról megkezdték a port-arturi kikötőben levő orosz hajók bombázását és három hajó meg is gyuladt, de az oroszoknak negyedóra mulva sikerült a tüzet eloltani. Csifuból jelentik 5-ikéről: A japánok kemény kísérleteket tesznek az északi arcél elfoglalására. Port-Arturból és Dalniból érkezett utasok jelentik, hogy a japánok naponta kapnak erősítést ágyuban, lövészerben és legénységben, de az oroszok mégis kitartók.

Világító kiállítás.

Rendkívül tanulságos kiállítás nyílt meg kedden este a technológiai iparmuzeumban s egé z november és december havában nyitva is marad. Az iparosokra nézve nagy haszonnal járónak bizonyult nemzetközi szakkiállítások sorozatát folytatja ezzel a muzeum, ezuttal, a világító módok (gáz-, villamos-, és acetylen-világítás) bemutatását tüvén ki céljául. E kiállítás körében bemutatják azokat az eszközöket és iparcikkeket is, amelyekkel a gázt, a villamos áramot és acetylent föl lehet használni különböző technikai, fűtési és háztartási célokra. Kiegészítette végül még azzal, hogy keretébe felvette a spiritusvilágítást is, valamint a szesznek alkalmazását technikai, fűtési és háztartási célokra, abból indulván ki, hogy a szeszértékesítésének hazánkban nemcsak ipari, hanem mezőgazdasági szempontból is különös fontossága van.

A legrágább.

Tehén mama: Azt kívántad, hogy a legrágább eledelt hozzam mára, hát ebben a takarmánydrágu világban legrágább a szalma.

Oroszlán papa: Ebből a szomorúságos állapotból számárság volt viccet csinálni.

Rovar és husrostos

„Orpington“ melasse baromfi abraktakarmány felülmul és pótol — minden más takarmányt

tartalmaz: **melasset** (20% cukortartalommal), **buzakorpát, tengeri darát, kendermag pogácsát, foszforsavas meszet, rovar és husrostokat.** **Ára 10 korona 50 kilogrammonként.**

Előnyei: **feltűnő gyors hizás, korai tojóképeség, kitűnő husképzés, szaporodó tollasodás, feltétlen sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.**

Erőtakarmánygyár Részvénytársaság Igazgatósága.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer.

Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117.

(Telefon 51—32.)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Gőzekebeszerzés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület minapi ülésén Cserhádi Sándor a növénytermesztési kísérleti állomás vezetője nagyon is megszívlelni való előadást tartott, az ideai szárazság tanulságairól. Előadásának lényege az, hogy a jó talajmivelés többé-kevésbé ellensúlyozza azokat a veszedelmeket, amiket egy ideihez hasonló száraz esztendő zudíthat a nyakunkba.

Cserhádi előadásával kapcsolatosan az Országos Magyar Gazd. Egyesület elhatározta, hogy gőzeke-szövetkezetek létesítése tárgyában mozgalmat indít ország-szerte, vagyis szövetkezeteket alakít oly célból, hogy azok gőzekét vásároljanak s így az ezidő szerint legjobb talajmivelő eszközt használhassa az is, akinek nincsen egy gőzekére való 30—40,000 forintja.

Nem tudom, a „Független Ujság” olvasói ismerik-e a gőzekét, de bizonyosan sokan látták már, amikor egyik-másik uradalom földjét hasogatta. Aki ért a gazdálkodáshoz, az tud különbséget tenni: mi különbség van a mélyen szántott föld s a fölületesen szántott föld termőképessége közt. *Jeszenszky Pál*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügybuzgó titkárja az egyesület hivatalos lapjának legutolsó számában érdekesen fejti ki, mennyire könnyen hozzáférhet a gőzeke áldásaihoz még a kis- és középbirtokos is.

Például a bars megyei gazdák gőzeke-szövetkezetét veszi fel, amely első volt az országban.

A bars megyei gőzeke-szövetkezet 1860 magyar hold szántásra alakult. A tagok az általuk jegyzett terület nagyságnak megfelelőleg m. holdanként egy-egy 50 koronás üzletrészt jegyeztek, melyre azonban *tényleg csak 15 koronát*, tehát összesen 27,540 koronát fizettek be készpénzben a szövetkezet pénztárába. A vásárolt Fowler-féle 20 lóerős gőzeke, teljes felszereléssel (2 kötél, 4 vasu mélyítő eke, 1 grubber, 1 gépész kocsi, 2 víz hordó lajt tömlőkkel s szállítható szivattyu-tömlőkkel) 75,000 koronába került a helyszínére szállítva. Hogy annak árát kifizethessék, kamatmentes kölcsön engedélyezését kérték a földmívelésügyi kormánytól.

Kaptak 48,000 korona kamatmentes — *öt év alatt visszafizetendő* — kölcsönt, úgy, hogy ennek az összegnek és az üzletrészek után befizetett 27,000 koronának felhasználásával a gőzeke árát készpénzzel fizették ki a gyárosnak. A folyó év elején megalakult szövetkezet tehát működése megkezdése alkalmával rendelkezett egy készpénzzel kifizetett gőzekével. A kérdés most már az, hogy miképp alakul a gép amortizációja és a szántás költsége?

A szövetkezet bevétele volt 1860 m. hold, illetve ezidő szerint már kerek 1900 m. hold megszántása után à 14 kor. 40 fillér = 27,360 kor. Ezzel szemben kiadásai a következők:

	korona
1 főgépész járandósága	3,300
2 fűtő	1,200
3 ekevezető fizetése	1,020
egész évi olajsükséglet	1,000
gép javítási költsége	4,000
a gép téli tanyájáért helybér	500
gépészegéd fizetése téli gépjavitásnál	400
első évi szerelési költség	500
fuvardíjak	400
egyéb kiadások	400
5 évre adott államkölcsön évi visszafizetési részlete	9,600
Összes kiadás	22,320
Összes bevétel 1900 hold szántásért à 14.40 K.	27,360
Bevételi többlet	5,040

Ezen adatokból kitűnik, hogy a szántással kapcsolatos s a gép fentartására szükséges összegeken felül a szövetkezet a 48,000 koronát kitevő államkölcsönt is 5 év alatt nemesak visszafizetni képes, de a tőkésített bevételi többletből 5 év múlva csaknem teljes összegében visszafizetheti tagjainak az üzletrészenként befizetett 15 koronákat is, úgy, hogy a szövetkezet tagjainak 5 év múlva ingyen marad meg a gőzeke-garnitúrája, a mikor is a gőzeke ára törlesztetvén, egy magyar hold szántási költsége a mostani 17¹/₂ koronával szemben körülbelül csak 12¹/₂ koronába fog kerülni.

Ezek az adatok elég világosan beszélnek, nincs tehát más hátra, mint hogy a magyar gazdák a szövetkezes erejével itt is mielőbb lépjenek reá a boldogulás útjára.

Hivatalos hírek. A Hangya fölkéri a kötelékébe tartozó szövetkezetek vezetőit, hogy a szövetkezeti boltban alkalmazott egyéneket, u. m. üzletvezető és segéd, a kerületi betegsegélyző pénztárba irassák be, mert mint hetijárulékok befizetésére köteles egyének az 1884: XVII. t.-c. alapján ideértve ugyanazon ipartörvény 183. §. d) és f) pontjai értelmében kötelesek a kerületi betegsegélyző pénztárba belépni és az illetéket fizetni.

A keresztény szövetkezetek központja tudatja, hogy ha a fagyos idő beáll nem szállít olyan anyagot, a minek a fagy megárt, mint ecetsav, ténta, kékítő, ásványvíz stb. Tessenek tehát készleteiket ennek figyelembe vételével átvizsgálni és a szerint intézkedni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete tudatja, hogy tenyészállatosztályának vezetője indul Dániába és Németországba nagyszabású bevásárlási körútra. Akinek szakbavágó kívánsága van, jelentse be minél előbb; hogy így az utiköltség és tömeges szállítás többfelé oszlása folytán jutányosabban juthasson a kívánt állatokhoz. Egyben felajánlja tagjainak az ily uttal kapcsolatosan elvégezhető megbízások ingyenes teljesítését.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utabiztatásért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A dabasi kabcabetyár. Rózsa Sándor és Bogár Imre nyomdokaiba akart lépni *Gajdási* Imre 20 éves napszámos, azért eimbora után nézett s kapott is egyet, de ennek kilétét sűrű homály fedi. Első kísérletük, amelybe azonban beletört a késük, az volt, hogy a dabasi országuton rálestek özvegy *Zsolnay* Józsefnéra, aki híres dohányesempész hírében állott s akinél sok pénzt sejtettek. A két kabcabetyár megrohanta a hetveennyole esztendő asszonyt, földre teperték s mivel pénzt nem találtak nála, elvették fejkendőjét és négy esomó dohányt. *Gajdacsit* e hőstette után csakhamar elfogták s a esendőrök kezén bevallotta, hogy *Halma* Józseffel egy ütt rabot, de ez igazolta ártatlanságát, mire szabadon bocsátották. A pestvidéki esküdtbiróság *Gajdacsit* rablás büntette miatt egy évi börtönre ítélte.

Méregkeverő fiatal leány. Egy londonhoz közel levő vidéki városkában borzalmas testvérgyilkosság történt a nyáron. *Thaker Jimnek*, egy nagy tengeri fuvarozó-vállalat tulajdonosának *Emmy* nevű, feltűnő szépségű, tizenhatesztendő leánya méreggel elpusztította két évvel idősebb testvérbátyját, *Josét*. A leányt, aki a szörnyű büntett elkövetése után azonnal jelentkezett a rendőrségen, akkor letartóztatták s a három nappal ezelőtt megtartott tárgyaláson, szuronyos börtönőrök között foglalt helyet a vádlottak padján. *Thaker Emmy* a bíróság előtt elmondta bűnének egész történetét:

— Nem érzem magamat bűnösnek, mondotta. Amit elkövettem, azért hosszú vizsgálati fogságom rettenetes szenvedéseivel már megvezeklettem. Azért öltm meg *José* bátyámat, mert anyámat folyton k nozta, sőt verte is. Pénzünket, ékszereinket sem tudtuk oly jó helyre elrejtteni, hogy ő meg ne találja és el ne lopta volna. Apám hétszámra nem volt odahaza s így bátyám azt tett velünk, amit akart. Én még csak eltűrtem volna, amit velem tett, de amit anyámmal művelt, az már több volt a soknál. Legutóbb éjszaka jött haza, anyámat kiráncigálta az ágyból s addig rugdalta, míg csak minden pénzét oda nem adta neki. Ezt már nem nézhettem tovább s elhatároztam, hogy ha mindjárt börtönbe kerülök is, megölöm *Josét*. Mérget szereztem s május 26-án este egy pohár rumban beadtam neki.

— Tehát ön azzal védekezik, hogy nemes szándékkal követte el tettét? mondta jóakarattal az elnök.

— Nagyon jól tudom, hogy embert ölni nem szabad, de ha ezt nem teszem meg, ő pusztította volna el anyámat.

A leány vallomását megerősítette az anya is, de a tanúk is bizonyították, hogy a vad, iszákos fiu csakugyan embertelenül viselkedett odahaza. Az esküdtek a vádlott leányt a gyilkosság vádja alól fölmentették.

• MI UJSÁG? •

A Szózat és Himnusz a honvédségnél. A honvédelmi miniszter régi mulasztást pótol, most a napokban kibocsátott rendeletével, amelyben felhívja a tisztek figyelmét a legénység művelődésére. A miniszter felemlíti, hogy a *legénységnek meg kell tanulnia a Szózatot és Himnuszt*, melyeket vasárnap és ünnepnap délután a kaszárnyában a legénységgel el kell énekelteni.

A szász király trónralépése. *János György* szász herceg, a szász király fivére e hó 12-én nagyobb kísérettel odaérkezik, hogy királyunknak a szász király trónralépéséről jelentést tegyen. A herceg a Hofburgban fog lakni és tiszteletére e hó 13-án diszebéd lesz.

A király vadászaton. A szentkirályi erdőben mult héten udvari vadászat volt, amelyen a királyon, *József Ágost* főhercegen és *Augusztia* főhercegnőn kívül még részt vettek: *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, *Paar* gróf főhadsegéd, *Pozani Márki* szárnysegéd, *Kerzl* dr. udvari orvos, *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselő és *Pollner Lajos* királyi tanácsos.

Két főpap kitüntetése. A király *Hornig Károly* dr. báró veszprémi és *Desseffy Sándor* esanádi püspöknek az I. osztályu vaskoronarendet adományozta.

A bécsi orosz nagykövet halála. Bécsben *Kapnist* gróf orosz nagykövetet tiznap betegség után, mult-héten szélütés érte. Az orvosok a betegnek jobboldali bénulást kon-tatáltak, de remélték, hogy állapota javulni fog, de állapota egyszerre rosszabbodott és nemsokára meg is halt. *Kapnist* gróf 1895. májusában lett bécsi nagykövet. Legutóbbi kiváló diplomáciai ténye mürsstégi uralkodó-találkozás volt. *Kapnist* akkor egyenesen azért utazott Pétervárra, hogy a helyzetről jelentést tegyen s hogy az Ausztria-Magyarország és Oroszország között való viszonyt lehetőleg bensővé tegye.

Kivándorlók hazatérése. Az *Adria* igazgatóságához minap érkezett kábeltávirat jelenti, hogy a *Cunard*-társaság «*Carpathia*» gőzöse 2200 *kivándorlóval* Newyorkból elindult Fiuméba. A «*Carpathia*»-t, amely december közepén érkezik a fiumei kikötőbe, mostani járatával ismét beosztották a fiumei-amerikai kivándorlási vonalba.

Megmérgezett lakodalmas nép. Németországban, *Kiew* közelében egy kis faluban, egy lakodalmon a násznép a pálinkától rosszul lett. A mátkapárral együtt huszan meghaltak. Kiderült, hogy a pálinka meg volt mérgezve.

A szárított sertéstrágya

— a legkitünőbb és legolcsóbb trágyanem. —

Állami szőlészeti és gazdasági tanintézeti kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon fényes eredménnyel bevezetve. Árajánlattal, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 21. szám.

A kender- és lentermesztés érdekében. Tallián földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a tél folyamán azokon a helyeken, ahol a len- és kendertermesztés indokolt, a megbízott szaktanár s e téren kiváló szakemberek népszerű tanításokat rendezzenek és a kisgazdákat a termesztés minden fogására oktassák ki. Ugyancsak a termesztés föllendítésére 10 vagon eredei rigai lenvetőmagot szereztek be, melynek szétosztási módzatairól legközelebb értesül a gazdaközönség.

Megszökött rab. A nyitrai törvényszék fogházából pénteken, egy három évre elítelt rab ráspolyival lefűrészelve a vasrácsot, a felügyelőtől lopott ruhában megszökött. Már a múlt évben is szökési kísérletet tett, de észrevették és elfogták. Kézrekerítésére megtettek minden intézkedést.

Rigó Jancsi házasodik. Chimay hercegné, Rigó Jancsinak éveken át volt szerelmes párja, tudvalevőleg faképnél hagyta a magyar cigányt s egy tüzes véru olasz legényvel kötött házasságot Londonban. Rigó Jancsi nem sokáig busult utána, mert mint Berlinből jelentik, ott ismét szerencséje akadt. Egy Müller Grete nevű német kisasszony nagyon rajta felejtette a szemét s Rigó Jancsi sietett megkérni a szerelmes német leány kezét.

A hősködő orosz herceg. Drezda Németországi városban Kotzubáj orosz herceg elverte az egyik szálloda portását, mert az egy német élelaptop tett elébe, amelyben az orosz főur könnyűvérű nők társaságában dözsol, mikor katasztófa hire érkezik a harctérről. Kotzubáj herceg ebben szándékosságot látott s eldöntötte a portást. A furcsa afférnek a drezdai törvényszéken volt a folytatása és a herceget letartóztatták. Most a törvényszék 10,000 márka biztosíték mellett egyelőre szabadlábra helyezte Kotzubáj herceget.

Gorkij önéletrajza. A nagy orosz író, kiadója kérésére a következő pár sorban írta meg önéletrajzát: 1878-ban suszterinas voltam, 1879-ben mázoló nál dolgoztam, 1882-ben egy gőzösön mosogattam az edényeket, 1883-ban pék, 84-ben házmester, 85-ben ismét pék, 86-ban egy vándorszínész társaságban kardalos, 1887-ben utcai almaárus, 88-ban öngyilkos jelölt, 89-ben ügyvédbojtár, 1891-ben vándorló legény, 93-ban vasuti napszámos és 1894-ben — jelent meg első novellám. Haj, az író ember csak tapasztalatok után lehet igazán író.

Béke az egyetemen. A budapesti tudományegyetem összes fakultásain mult esütörtökön teljes rendben folytak az előadások. Demkó György dr. rektor intézkedései következtében a béke mindenütt helyreállt. A rendőrségi vérengzés ügyében megindított vizsgálat nagy erővel foly s az egyetemi tanács az esemény részleteire vonatkozólag az összes egyetemi alkalmazottakat és a szemtanu egyetemi polgárokat kihallgatja.

Kétféjű gyermek. Sid szerémmegyei községben egy földműves felesége kétféjű és háromlábu gyermeket hozott a világra. A torzszülöttet holtan vették el tőle.

Fellázadt bányászok. Amerikában Zeigler bányaközségben (Illinois állam) felkelés tört ki, melynek majdnem olyan méretei voltak, mint egy kis polgárháborúnak, a felkelők erősségükből egész éjjel lövöldöztek a várost. Lövöldözésükre ágyutűzzel feleltek. Még nem tudni, hogy a felkelők közt történt-e haláleset vagy sebesülés. A felkelők lövései tulmagasra voltak célozva, miért is kárt nem okoztak. A zeigleri bányák tulajdonosa az indiai alkirály sógora, Letter József.

Száznegy éves asszony halála. Szegeden meghalt a város legöregebb matronája Szélesi Jánosné, 104 éves korában. Soba sem volt beteg s halála is hirtelen következett be. E hunytát 24 unokája gyászolja.

Rákóczi hamvai Fiumében. A *Fiumei Magyar Kör* elnöksége küldöttséggel járult tegnap a podeszta elé s arra kérte, járjon közbe illetékes helyen, hogy Rákóczi Ferenc hamvait Fiumén át hozzák haza. A küldöttség, amelyet Feszt Aladár gimnáziumi igazgató vezetett, a podesztának emlékiratot nyújtott át. A podeszta szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy alkalomadtán készségesen közbenjár az ügyben.

A király unokája birtokot vásárolt. Herceg Windischgrätz Ottóné megvásárolta a bittsicai uradalmat Zsolna közelében. A hercegi család Bittsicára költözik állandó tartózkodásra. Windischgrätz herceg megvált a katonai pályától és már hosszabb ideje mezőgazdasági tanulmányokat folytat, hogy a bittsicai uradalmat saját maga kezelhesse. *Rudolf trónörökös* egyetlen gyermeke, *Erzsébet* főhercegnő tehát birtokot szerez Magyarországon és családjával itt telepszik le.

A félórás sánc. Port-Artur egyik erődje a Banduzan erőd. Ezt a japánok annyira megközelítették, hogy mintegy 200 lépésnyire férköztek hozzá s ott erős sáncokat emeltek, melyek mögül iszonyu tüzelést folytatnak az erőd ellen és sűrű rohamokban törnek ki. E sáncok védői nem képesek tovább kitartani a helyökön s minden harminc percben felváltják őket. Ezért félórás sáncnak nevezték el. Egy részről a japánok olyan borzasztó tüzelésnek vannak itt kitéve hogy fél óra alatt erősen meg vannak tizedelve s halálosan kimerülve, másrésztől a sánc előtt garmadában hevernek a hetek óta eltemetve halottak, kiknek feloszlásnak indult hullái döglletes büzt terjesztenek, melyet ember alig képes kiállani. Eltemetni nem lehet a hullákat, mert a tüzelés egy pillanatra sem szünetel s az ellenség golyói leteritenek mindenkít, aki hozzájuk közelíteni merne.

Értékesítési eszközök értékesítését
eszközik az előírt %
mellé. Fejlesztést és
csomagolási utasítást ingyen
nyújtunk tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ▼
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Alászántuk-e a dohánykórót?

E kérdésről érdekes cikk jelent meg Hegyi Istvántól, a „Köztelek“ 87. számában. Miután

Én vagyok az apám fia!

olvasóink között sok dohánytermesztő van, rövid kivonatban ismertetjük e közleményt, hogy végül magunk is megadjuk a dologra vonatkozó véleményünket.

A cikkirő a dohánykóró leszántását szükségtelennek, sőt károsnak tartja. Mert bár elismeri, hogy a dohánykóró rendkívül sok értékes növényi tápanyagot tartalmaz, de a leszántásával járó károk, fölülmulják a trágyázás okozta hasznot.

Legfőbb ellenvetései: hogy a dohánykóró gátolja a jó szántást és különösen homokos földön lazítja, a kavarodásra hajlandóbbá teszi a talajt, amit az őszi vetéseknél hengerezéssel sem ellensúlyozhatunk, mert a lehengerezett vetésről a szél könnyen és teljesen elhordja a havat. Tavaszkor a vetést nem

fogaszthatjuk a kiálló dohányszárak miatt, a leszántás előtt a dohányföld lehengerezendő, ami ismét többletmunkát okoz, a lassan elkorhadó kóró gátolja a későbbi kapálási és aratási munkát. Mindezek következtében ajánlatosnak véli, hogy a dohánykórót leszántás előtt szedessük össze, használjuk fel tüzelőanyagként — amely célra kiszáritva szerfölött alkalmas — szóval, hogy távolítsuk el a dohánykórót a szántóföldről, amely csak rontja a föld munkáját.

Miután a cikket lapunk előfizetői közül is többen olvashatták és mert a dolog a korai behavazás dacára is teljesen alkalomszerű, jónak látjuk itt a magunk — szeriben ellentétes — véleményét is, a következőkben nyilvánítani:

A dohánykóró ugyan föltétlenül rontja a talajmunkát, csak úgy, mint pl. a tengeri és cirok. Ennek dacára mégis leszántandó, mert egyike a leghatályosabb zöldtrágyáknak, amelynek kihasználása csak akkor volna mellőzhető, ha az illető gazdagság sok és olesó trágyával rendelkeznek. De hol van ma ilyen gazdagság? És mert ninesen, Isten és ember elleni vétéknek tartjuk ez olesó és kiváló trágyaanyagot a földtől elvonni és tüzelésre felhasználni. Ez egyértelmű volna avval, mintha a szalma és tengeriszár feltüzelését ajánlanók. Pedig a dohánykóró annyi- val jobb trágyaanyag, hogy zölden kerül a földre, tehát hamarabb is elrothad, mint pl. a tarló szalmája vagy pedig a kukorica szalma. És mégis ki ellenezné az utóbbiak leszántását?

Hogy a dohánykóró leszántása több munkát okoz és gátolja a tökéletes megművelést, lazítja és száritja a talajt, mindez kétségtelen. De hát a zöld trágyázás, amidőn derékig érő szöszösbükköny, csillagfürt stb. vetéseket szántunk le zöld trágyának, nem ugyanily következményekkel jár-e? És azért a nagyértékű szénatermést mégis leszántjuk trágyának, mert azon körülmények között ez a legjobb trágya. Ezt persze kevés ember éri föl észszel, mert fogalma sincs róla, hogy mibe kerül az ingyenbe tekintett trágya. Csak az alapos számító konyit hozzá. De akár olesó, akár drága a zöld trágyázás, ki tagadná annak hasznát és ki rosszalná annak alkalmazását csak azért, mert megnehezíti a földmunkát és lazítja a talajt?

Ugyebár senki. Már pedig anélkül, hogy vegyes- volnék, anélkül, hogy tudnám, képes e dohány levegőből nitrogént magába raktározni, tudom az, hogy a dohánykóró kiváló trágyaanyag és a leszántásával járó nehézségek, talajlazítás stb. dacára a leszántott dohánytarlóban a buzavetés kitünően diszlik. Sőt a dohánytermés, részben a kitünő fölmegmunkálás, részben pedig a kórójávai zöldtrágyázás révén, féltrágyázásának tekintetik. Amint hogy az is.

A hóember udvarlása.

Az őszkor leszántott dohánykóró nagyrészt a föld alá kerül és mert zöld, nagyrészt el is korhad. Egy kevés a föld színén marad, ott kiszárad és csak éppen annyira gátolja a sorbavetést és a többi talajmivvelési munkát, mint pl. a tengeri főve. A talaj lazítása és kiszáradásától azonban mi okunk sincs tartani télen át az őszi vetésnél. Tavaszkor ellenben a száraz dohánykórót a vetésről összeszedgetjük, csakugy, mint a tengerritövet és utána a vetést tetszés szerint foszsolhatjuk és hengerezhetjük. Ahol kevés a tűzrevaló, a nép a száraz dohánykórót ingyért is fölszedi, kihordja és attól a földet alaposan megtisztítja. Mellőzni e csekélységekért a dohánykóró leszántásával járó zöld trágyázást, igazán halálos vétek volna. Tehát csak szánt-uk le továbbra is a dohánykórót. Eleinktől nem sok okos dolgot, szokást örököltünk, de ez az egy kivételesen okos szokás. Tehát csak maradjunk meg mellette.

Ökörpatkolás a Székelyföldön.

— Képekkel. —

Nemrég mutattunk be ökörpatkolási rendszert, de mivel ez most időszerű, ez alkalommal is egy érdekes és könnyen elkészíthető ökörkalodát ismertetünk egyik jó szakirónktól, akinek cikke itt következik:

A Székelyföldön általánosan elterjedt s igen jól bevált patkolási eljárást s az ott használt kalodaszervezetet (vagy mint ott nevezik „vaslőiskola“-t) ismertetni fogom. Szükségesnek tartom előre bocsátani, hogy ott az ökröket télen ugy, mint nyáron patkolják, sőt a havasi legelőkre kihajtott tehének is igen gyakran „vasban“ járnak.

A patkoló kaloda lényegében azonos a „Független Ujság“ 47. számában bemutatottal, de annál jóval egyszerűbb és a céljának tökéletesen megfelelő volta mellett jóval olcsóbb s így módjában van azt a legtöbb gazdának elkészíteni.

A földbe 90—100 cm. mélyen merőlegesen leállított 4 oszlop, (lásd a képen a—e) a kaloda váza jó erős gömbölyű fa, ugyancsak gömbölyű a c—c és d vízszintesen haladó 3 fa is. A kaloda-szerkezet pedig olyan széles, hogy közte egy ökör kényelmesen elférhessen, az első és hátsó oszlopok pedig annyira vannak egymástól, hogy ha az ökör nyaka bele van téve a kalodába, a csipője a hátsó oszlopok elé kerüljön, (ami azonban nem feltétlenül szükséges). Az „e“ toló szerkezet helyettesíti a járomnál használt járompálczát.

A hátsó 2 oszlop mögött azoktól mintegy 120—130 cm. távolságra, hármaskötésszerűleg van beállítva a „b“ lábrögzítő, 130—150 cm. magas oszlop.

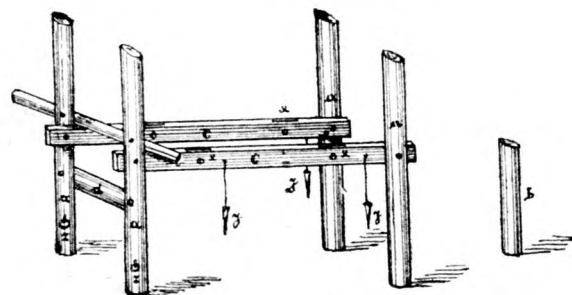
Hogy az állat le ne feküdhessen, erre szolgál a fából készült heveder (szükség esetén kettő is) (lásd a képet), mely a rajta levő lyukak segítségével fennebb vehető, esetleg lejjebb eresztendő.

Ami pedig a vasalási eljárást illeti, az nagyon egyszerű. Az ökröt bevezetve a kalodába, fejét beillesztve, az „e“ ruddal elzárja az ember. Ha az első lábát patkolják, azt felkötik a hevederhez (lásd a képet) s ugyancsak felkötik akkor is, ha hátsó láb patkolásánál az állat nem akar nyugodtan állni. Ha pedig a hátsó lábát patkolják, úgy azt kötél segítségével kikötik a „b“ oszlophoz.

Még nem tudok esetet arra, hogy e kalodaszervezet sikerrel nem lett volna használható. Azt azonban láttam, hogy vasalásnak ellenszegülő, vagy a közben lefekvő lovakat minden baj és kínzás nélkül meg lehetett

ennek segélyével vasalni. Még csak annyit bátorkodom e kalodára vonatkozólag megjegyezni, hogy a hátsó két oszlop mindig magasabb legyen, mint amilyen magasan az állat csipője van, hogy annak esetleges megsérülése elkerültesse. Ugyancsak kisebb sérülések (zúzódás, horzsolás) elkerülése céljából szükséges, hogy az oszlopok gömbölyűek legyenek.

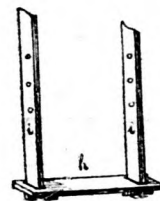
Miután e bemutatott szerkezet igen olcsón állítható elő s dacára ennek mégis nagyon jó, a sokkal

Székelyföldi ökörpatkoló kaloda.

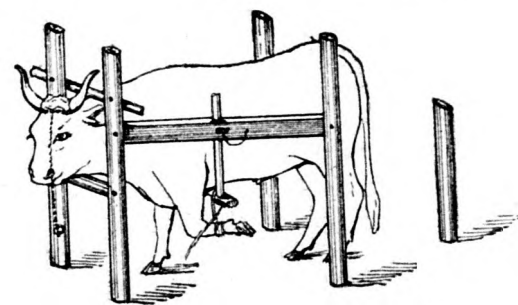
költségesebbek beszerzése helyett ennek felállítását — ott, ahol arra szükség van — nagyon ajánlom.

Magára a patkóra nézve annyit vagyok bátor megjegyezni, hogy az említett közleményben bemutatott szabadalmazott patkókat nevezett vidéken egyáltalán nem használják, sőt nem is tartják teljesen jónak,

Heveder a kalodához.

miután a patkó (t. i. a talpas patkó) nem feküdhetik rá teljesen a patatalpra, s így az alá könnyen bemehet kisebb kavics, mely nyomást gyakorol a talpra, s könnyen bekövetkezhetik a sántítás, míg ellenben a közönséges (körülbelül 2 cm. széles) patkó teljesen ráillik a hordozó szélre, s így ez az eset ritkábban fordul elő.

Az ökör beállítása a kalodába.

Lényeges eltérés van továbbá abban is, hogy a patkónak csak egy sarka van s az is csak télen, továbbá nem 7, hanem csak 5 szeggel ütik fel azt a lábba. Megemlítem végül, hogy gyakori eset az is, hogy csak a külső fél talpra tesznek patkót. Szinte hihetetlen, hogy télen át milyen utakon járnak az erdőkből az ökrökkel, s hogy baj ritkán fordul elő, abból következtetni lehet arra, hogy a patkolási eljárásuk s a patka megfelelő.

Szükségtelennek tartom a költséges patent patkók alkalmazását, miután tudom, hogy az általam itt említett olcsó patkó is teljesen meg fog felelni. Leghelyesebb lenne Székelyföldről szerezni be próbaképpen ilyen patkókat és hozzávaló téli szegeket.

Butyka Károly.

Samuka.

— Mama, hegyezd meg a ceruzámat!
— Nincs késem.
— Nem baj, hiszen a papa azt mondja, hogy a nyelvéd olyan éles, mint a borotva.

Iskolából.

Tanító: Mond meg Menyus, mi az a jog, törvény, igazság?

Fiu: Főnév.

Tanító: Dehogy főnév, fiam! Ez mind ige, még pedig szállóige.

!!! Kliséket olcsón !!!

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit
... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gép-gyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! **EGYETEMES ACZÉLEKÉK.** !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendély.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmívelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

Magyar zászló.

Porba csuszva meddig imádunk még
Idegen és türt bálványokat?
Mit bujjuk az árnyékot, sötétet,
Ha lobogóbb, tüzelőbb a nap?

Meddig szunnyad az erő szívünkben?
Meddig alszik lelkünkben a hit?
— Fel, magyar nép, hogyha istened van!
Itt az idő: tenni valamit.

Végig nézhetsz a kerek világon,
Messze látsz, de védelem sehol —
Édes árvám, egyben bizhatol csak:
Legbölcsőbb, ha magadban bízol.

Hasztalan a méla bú siráma,
A nyöszörgő, halavány beszéd:
Ha nem állasz idejébe talpra —
Balsorsodban az Isten se véd.

Mily nagy voltál, mily hatalmas egykor!
— Oh, csodás kor! Hősi szép rege! —
Ha mozdultál: remegett a félföld
És a világ elsápadt bele.

Most meg, mintha kegyelemből élnél,
Eltűröd, hogy megrugdaljanak,
Büszkeséged: lelketlen hivalgás.
Szolgáságod pompázása csak.

Szinte-szinte félve dadogod már
A magyar szót és a hon nevét...
Hát szégyen lett a hazát szeretni
S nem vagy ur itt többé, csak eseléd?

Sorsoddá lett: mindörökre tünni.
A kegyelmet, megaláztatást,
S szemeidet álmosan bezárod,
Hogy e végzet gyászait ne lásd?

Ellenséged sötét, komor arccal
Ólalkodnak tüzhelyed körül,
Arra várnak, hogy végkép elalszol
S életednek lángja majd kihül.

Csak lessék hát, lessék pusztulásod,
De hiszem, hogy hasztalan lesik:
Több van még most is erő tebenned,
Mint a mennyi bűnük van nekik.

Fel a porból, révedező nemzet!
Gyuljatok fel, szent oltár-tüzek!
Gyilok helyett lobogót a kézbe,
Olajjátat vérvirág helyett!

Legyen e harc az eszmék csatája,
Mely sebeket gyógyít és nem ad;
Harsonák és dobpergés helyett majd
Beszéljen a tiszta áldozat!

Álljunk össze nagy szövetségésbe,
Tegyük fel a hitünket reá
S csak azt tartjuk magyarnak, csak azt, ki
Idegyül e szent zászló alá!

Endrödi Sándor.

Mihály, a béres.

No gyerekek, most fogadtam ám egy igazi béresnek való embert közétek! Egyenes, mint a sudár fa, kemény, mint az acél, járása meg olyan, hogy csak úgy reng alatta a föld. Birja is az a munkát, tudom, úgy, hogy ember legyen aki érkezik vele. Aztán már a neve is olyan komoly; úgy hívják, hogy Nagy Mihály.

Az öreg Györgyi mondta ezeket a szavakat a tanyáról éppen most hazatérő fiainak. Mert a dolog úgy állt, hogy az öreg a gazdálkodást a fiaira ruházta, mivelhogy maga már öreg s nem bírja a számadást. Azt a néhány évet, a mi még hátra van neki, elpihengeti a faluban a háza előtti padon. Igaz, hogy világeletemben sohasem dolgozott, de hát a nemdolgozásban is el lehet fáradni s a fáradságnak mindenképpen pihenés a vége. Hanem azért a cselédeket maga fogadta, mivel a saját állítása szerint széles a világon ő ismeri legjobban a cselédeket.

És a cselédfogadás nem is olyan egyszerű dolog. Beesapják ott az embert hamar. Ujévkor minden cseléd olyan jámbor, mint a kezes bárány. Azt hinné az ember, hogy csak dolgozni tud teméntelen sokat, azonkívül pedig vizet se tud zavarni. Csak mikor helyre kerül, akkor mutatja ki a toga fehérit. Nemcsak hogy lusta, hanem a mellett zésbes, morgó is. Mindig az övé az utolsó szó. S ne adj ég, hogy valamit magától is megcsinálna! Mindent mondani kell neki. Tulajdonképpen a gazdák a rossz cselédek miatt pusztulnak. Az öreg, vagy mint kis termete miatt általában nevezték, kis Györgyi azonban értett a cselédfogadáshoz. Fiai meg is bíztak benne teljesen. Különben is ők még csak névleg gazdálkodtak, mert a vagyon az öreg nevében volt.

A fiuk nagy érdeklődéssel hallgatták apjuk dicsekedő szavait. Már úgy, a hogy a gazdafiak szoktak érdeklődni. Pufók képük ormáról bambán sunyított két vizszemük. Olyan volt az a két szem, mint mikor a homokos kut vizét nagyon meghuzzák s utóbb azt hinné az ember, hogy savó van a vödörben. Néha értelmetlenül röhögtek, a mivel azt akarták mutatni, hogy nagyon örvendenek a jól sikerült cselédfogadásnak. Szép, husos gyerek volt a két Györgyi-fiu. Ugy néztek ki, — mihez is hasonlítsam őket? — mint két hizókök a mázsán. Sulyra is körülbelül hasonlítottak volna egymáshoz. Értelmi tekintetben azonban már határozottan a Györgyi-fiuké az előny, mert ők bizonyosan választópolgárok lettek később, míg a négylábu állat elől örökre el van zárva az urna. Ezzel az összehasonlítással azonban nem akarom az ifju gazdákat alázni, mert náluknál vannak kevesebb tudásu gazda-fiak is.

Egy hét mulva helyre állt Nagy Mihály. Mikor a tanyában leszállt a kocsiról, olyan szakavartottsággal vetette le az istrángot, hogy a két-három elősiető béres majd sóbálványnya vált a bámulattól. Mintha egész életében csak istrángokat hányt volna le. Azután meg csak úgy félkézzel megfogta a kocsirud végét s bár a kocsin zsákok is voltak, tele liszttel, úgy lökte a nagy eperfa alá az árnyékba a kocsit, mintha valami nádszállal labdázott volna. Elbámultak az erején.

Nagy Mihály is pár alattomos pilantással végignézett leendő cimboráin. Mik voltak azok hozzá képest! Kis görbe nyápic emberek. Menés közben úgy tettek, mintha hintáztak volna. Az inuk sokkal jobban szeretett összecsuplani, mint kinyulni. Szóval, kórházba való emberek voltak mind.

Nagy Mihály mélységesen lenézte őket úgy magában. Hát még ezek is emberek? No hiszen ezek között könnyű lesz a munka!

Mivel éppen dél volt, ebédhez ültek. Itt már valami furesaságot tapasztalt Nagy Mihály.

Ugy ettek ezek az emberek, mintha ostorral vágták volna őket. Eszeveszett sietséggel hajigálták magukba és szinte megrágtatlanul nyeldesték el a falatokat. Alig mult el néhány pere, már végeztek és ment mindenki a dolga után. A nagy gyorsaság eredménye az volt, hogy Nagy Mihály éhen maradt. De azért csak betogta a neki adott négy ökröt és kiment a többiekkel szántogatni.

Mikor már az alkonyat is elmúlt s az ökrök nem látták a barázdát, kifogtak.

Előbb ellátták a jóságot, azután maguk is vacsorázni mentek. Mire ezzel végeztek, az esthajnal csillag lemenőben volt. Bizony jól esett volna Nagy Mihálynak a lefekvés. Azonban nagyon furesa jeleket vett észre. A szolgáló lámpát vitt a góréba s elhelyezte ott a mosószékre. A kanász meg az ostorosgyerek ponyvákat teregett k és cövekeltek ki. Az elult rucák ijedten kocogtak ki a góre alól.

A béresek meg szó nélkül vették a kis székeiket és szépen, lassan ballagtak a góréba a hol a székeket beállítva, ráültek, mint a lóra sz kás s a szék végébe vert kés hátához elkezdték rángatni a csöves kukoricát, vagyis: morzsolták. Nagy Mihály úgy tett, mint a többi. Mikor egy csövet lemorzsoltak, akkor mindig pihentek addig, míg a másik esőért nyultak.

Némán folyt a munka. Beszélgetni nem is nagyon volt kedve senkinek sem, de meg nem is hallották volna egymást a morzsolás okozta zajban. Csak olykor hangzott egy-egy vastaghangu kiáltás:

— Kotorjál, Pista!

Ilyenkor a kanászgyerek felmászott a csöveskukorica tejére, félig hanyattfekve, két kezén megtámaszkodva, nagyeszimás lábaival lusta, hosszú rugásokkal kotorta a kukoricát a morzsolók elé.

Hajnalfelé, mikor a két gazda már kialudta magát, egyikük az udvar közepéig elmenve, odaszólt a góréhoz:

— Gyertek be, hé!

Annak rendje és módja szerint megfölsötökömöltek, azután a jóság körül elvégezve a dolgukat, mivelhogy már világosodott, befogtak, és kiballagtak szántogatni.

Igy ment ez valami három napig. A munka nem akart véget érni se éjjel, se nappal. Mintha a pihenésre nem is lett volna szükségük. Csupán addig szundithattak egyet-egyét, míg az istállótól a góréig vagy a górétól az istállóig mentek.

Nagy Mihály halálos fáradságot érzett tagjaiban. Ugy tántorgott a barázdában, mintha holtreszre itta volna magát. Még jó, hogy ott volt a barázda, mert így ha elszundított is, valahányszor a barázdából kilépett, mindannyiszor felébredt a nagy zökkenésre. Ki tudja, hová el nem kódorgott volna más-képpen!

És még megnyugodott volna a sorsában, ha cimboráin is vett volna észre valami változást. De azok nem látszottak sem fürgébbeknek, sem fáradtabbnak, sem vidámabbaknak, sem szomorubbaknak, mint az első napon. Mintha nem is husból és vérből, hanem szaraz fából lettek volna. És Nagy Mihálynak az ide-odabicsakló véznaság kezdett imponálni. Valami rettenetes erő lakozhatik azokban a megszáradt esontokban! Vagy talán végképpen elszórtak a pihenéstől. Olyan örökmozdonyfélék, amit csak meg

kell kenni időnként, azután megy akár a végtelenségig. Vagy talán csak a nagy gyámoltalanság ad nekik olyan reitenetes szívósságot. Ez utóbbi gondolat vett legjobban erőt rajta és féktelen gyűlölet ébredt től cimborái iránt lelkében. Utálta azokat a gyatra férgeket, kik szakadatlan mászkálásnál egyebet nem tudnak és nem mernek. El is határozta magában, hogy olyan emberekkel nem érdemes dolgozni.

Vacsora után a göré helyett az istállóba ment, hol belefeküdt a szénatartóba. Hogy ne legyen egyedül, maga mellé vette a vasvillát. Mikor leheveredett, úgy érezte magát, hogy legjobb lenne talán soha fel se kelni. Szinte minden porcikája mosolygott a nagy gyönyörűségtől. De azért elhitette magával, hogy nem a fáradtság miatt, hanem a cimborái iránti megvetésből hevert le. Hogy a szolgálatot otthagyja, eszébe sem jutott, mert akkor még az volt a eselédkerköles, hogy ha vasat rágat a gazda, akkor is ki kell szolgálni. Inkább a gazda szökjön el. Nagy Mihály is ennek az erkölcsnek megfelelőleg gondolkozott.

Egy darabig csak várták Mihályt a göréba s mivel nem ment, az öregbéres fejét esővélva, indult az istálló felé, hogy megnézzé, mit csinál már anynyi ideig. Az istálló küszöbén megállva, beszélt:

— Mihály, itt vagy?

— Itt, — felelt amaz a szénatartóból.

— Mit csinálsz?

— Hát fekszek.

— Gyere morzsolni, mert hiba lesz.

— Hiba ám, ha el nem kotródik kend innen, mert úgy oda találom hajítani ezt a vasvillát, hogy semminek se lesz jó egyikük se!

Az öreg béres nagyon megijedt a vasvillától. Sietett is elhordani magát a veszedelmes helyről. Hízkelkedő megbotránkozással jelentette az egyik gazdának, hogy mire vetemedett Mihály. A gazda sietett is a lázadó megfékezésére. Csakhamar elszaladt azonban lőtávolon kívül, mert Mihály olyan szitkozódással fogadta, hogy jobbnak látta onnan mihamarabb elkotródni. Nem is szóltak azután Mihálynak többet, csak magukban dühöngtek ellene. Mert biz az borzasztó dolgokat művelt.

Egész nap felségesen nyújtózkodott a szénatartóban. Egy szalmaszálat odébb nem tett volna, csupán a vasvillát ölelte szorosán magához, mintha valami szép lányt tartana a karjai között. De drága szerszám is a vasvilla tanyán, kivált ellenséges népség között. A tanyaiakat az boszantotta végig, hogy Nagy Mihály, bár se éjjel, se nappal nem csinált semmit, evés időben mindig fölkel, pontosan megjelent a fa alatti asztalnál és evett három ember helyett is. Azután pedig visszaballagott a szénatartóba és úgy nyújtózkodott ott egész nap, mintha legabb is ezer holdas birtokos lett volna.

A gazdafiak nagy felháborodással panaszolták otthon apjuknak a szörnyű esetet. Az öreg pedig elgondolkozott és nagysokára csak ennyit mondott: — Ne bántásatok, majd elröstelli az egyszer magát.

Nem is bántották azután Nagy Mihályt. Rendesen behívták enni s evés közben szóba is állottak, tréfálkoztak is vele. Sőt evésidőn kívül is vitték neki elemózsiát a szénatartóba, hogy ne koplaljon. A szolgálólány mindig azzal adta neki az eleséget: — Gazduram küldte.

Nagy Mihályt azonban mindez nem hatotta volna meg, hanem szörnyen unni kezdte már az uri állapotot. Borzasztóan kipihente magát. Nem tudott

már aludni sem. Olyan volt, mint a nehéz beteg, aki egész éjjeleket fennvirraszt. Aztán azon is elgondolkozott, hogy azok a nyavalyás emberek ott a görében, hogy birják a munkát. Róla bizony még azt hiszik, hogy kidült, azért hempereg egész nap. Addig gondolkozott, hogy egy este odasompolygott a többi közé és morzsolni kezdett hat ember szorgalmával.

Elröstelte magát.

De ma már ninesenek ilyen röstelkedő eselédek, azért is pusztul a középosztály. *Csizmadia Sándor.*

Képeinkhez

Én vagyok az apám fia! Gyurkának hívják a szomszéd cipész fiát. Ez a Gyurka igen érdekes gyerek, mert hogy csak egyedül van, testvéri ninesenek, hát kényeztetik a kis lurkót. A napokban a fényképészhez vitték és lefotografáltatták, úgy amint ő legszívesebben szeret lenni, mert azt mondja, hogy én vagyok az apám fia, a számba van már a pipa! De ilyenkor dohány nines a pipában, az bizonyos.

A hóember udvarlása. A hóember furesa széptevő. Csak áll és nem beszél. Pedig a leányok elvárják, hogyha nem is beszél az udvarló, de legalább énekeljen. Mivel a hóember ezt sem tette, hát a hamis leányok megdöbálták jó ropogós hóval. Csak tessék a képen nézni, hogy milyen kemény harc van a hóember körül.

Pótló-talány.

— Tóth Emma és Tóth Károlytól. —

—ima	—öld
—kos	—rő
—apocs	—ezső
—rás	—ndre
—ecil	—ápoly
—rén	—ili.

A hiányzó betűk felülről lefelé olvasva egy magyar szabadsághős nevét adják.

A megfejtéseket legelőszérűbb levelező-lapon beküldeni.

Megfejtési határidő 1904. december hó 18.

A Független Ujság 48. számában közölt talány megfejtése:

„*Kimizsi Pál.*“

Helyesen fejtették meg: Szita Juliska, Joó Mariska, Beke Piroska, Kiss Veronka, Noszticzus Mariska, Renner Ida, Habsuda József, Kis József Henrik, Gyürky Sándor, Duráncsik József, Székely Miklós, Kovács József, Bakonyi István ifj., Schvarz Ignátz, Mránk Ignác, Kása Ferenc ifj., Kele István, Jakabuc Sándor, Gázsó Péter, Papp Imre, Dorkó István, Szepesi Dénes, Hosszu Albert.

A sorshuzásnál Szita Juliska és Bakonyi István ifjabb egy-egy „Petőfi Regék“-et nyertek.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. Sz. Sándor. Ügyvédünktől választ kérünk és a dolog sürgőssége miatt levélben felelünk. — **K. K.** pályáról. Orvendünk, hogy tetszik a nyerménykönyv. A megfejtés most nem talál, mert a kérdés ám tréfás. Üdvözet. — **Szarvasgedei előfizető.** Elolvastam levelét és megértettem azt a nagy felháborodást a cikk miatt. Csak az a baj kedves bátyám, hogy én, aki azt a cikket irtam, én a beszédekre nem adok semmit! Én az embert nem a beszélőképességéből ítélem meg, hanem a tetteiből. A Megváltó elébb cselekedett, azután tanított. Kedves bátyámék csak beszé-

det és beszédet hallanak, de ha annak a szépen beszélő uraknak beletekintenek az életük történetébe, akkor rájönnek, hogy rosszabbak annál papnál, aki vizet prédikált és bort ivott szüntelen. Mert a szép, a szép szó, de szebb a tett. Azonban ezt kedves bátyámék a szónoklat hevében elfelejtik. Levelében elmondja, hogy mi a kötelessége az országgyűlési képviselőnek. Az igen szép, de hát melyik teszi meg? ... Ugy-e árulás volt a képviselőházban, hát melyik áldozta oda a véré? ... Egyik sem! Csak kiabált, mert a nyelv a mai vitézek fegyvere. Csak beszélni, de semmit tenni! Hiszen igazán csak úgy szolgálták volna a hazát, ha ott a fogukkal széttépik a szent szabadság támadóit. De nem tették és nem teszik! Csupán beszélnek ... Minket is vádol kedves bátyám, hogy nem futunk a függetlenségi személyek után. Bizony nem futunk! Az egy oly szent eszme, hogy ahhoz vezért az élők között nem találunk. Kossuth Lajos szent eszméjét nem köthetjük más névhez. Persze, kedves bátyám azt kíváná, hogy hol ennek, hol annak a függetlenségi szájhósnak lobogózzuk föl a — nevét. No ezt már nem teszünk. És nem teszi egyetlen komoly magyar sem. Az eszme szent és nem köpenyeg, melyet mindenkire rádobhatunk. Amit a „Független Ujság” szerkesztőségére mond, azt megint csak mondja, de bizonyítani lehetetlen, mert mi a magyar népért vagyunk és az igazságot keressük, de függetlenül és nem köt sem ide, sem oda a rábeszélés. Csupán józan eszünk után megyünk. Aki mások szájhóskodására hallgat, az csalódik! Mi dobogó szívünket követjük függetlenül és mi csalódnunk az igazság diadalában nem fogunk. — Pállai Pál. Ügyvédünk a következő választ adta: Telekkönyvi ügyekben véleményt mondani felelősséggel jár. Laikus embernek levele után indulva, ezt nem is kockáztathatjuk meg. — **Előfizettek** az elmúlt héten: Kovács Lajos, Győrey Vince, Tatár János, Marcsa János, Bognár József, Dadi Ferencz, Killinger József, Határ Károly, Cz. Kiss István, Lukács József, Méhes Mihály, Kozma Mihály, Szücs Lajos, Nagy Berky János. — Nagy Ferencz és Lénárt Lajosnak a kért mutatványszámot elküldöttük. — Dobos Dániel. A címváltozást bejegyeztük.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó szövetkezete jelentése 1904. december 9.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 72—112 K., vidéki borjúhús —72—1—K., sertéshús 80—1—K., szalonna füstölt 150—160 K., szalonna, olvasztani való 128—K., hárj 130—130 K., sertézsír 132—132 K. — **Füstöltthús:** (vidéki) kg.-ja 1·20—1·60 K., hazai sonka 1·60—1·80 K.

Baromfi-félék: élő tyúk 2·20—3—K., rántani való csirke 1—1·40 K., sütni való csirke 1·40—2·20 K., kacsa, hizott 3—4—K., lud, hizott 10—11—K., pulyka, hizott 8—10—K., páronkint. Vágott hizott liba 1·12—1·24 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1·20—1·30 K. kg.-ként.

Tojás: bácskai 96—98 K., erdélyi apróbb áru 90—94 K. lánként. (1440 drb.) Apadt —K., meszes: —K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8—9 K., rózsza I. 7—8—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 19—20—mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2·40—2·50 K., főzővaj 1·80—2·20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—28 fillér.

Budapesti piaci árak.

Árak métermázsánként értendők.) Buza 20—21·20 K. Rozs 15·10 K-tól 15·30 K-ig. Árpa 13·60 K-tól 14·60 K-ig, jó minőségű 14·70 K-tól 15—K-ig. Zab 13·60—14·50 K. Tenger 15·50 K. 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	33·20	32·40	31·40	30·60	29·80	29—	28—	27—	16·40

Takarmányvásár. Rati szén: 6—10·40 fillér. mub: 9·60—10—fillér. zsupszalma 4—4·20 fillér, aloroszalma 3·60—3·80 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

a Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivélségi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

MARKHÓT JENŐ

magánmérnök műszaki irodájában

Budapest, VIII., József-körút 36. Műhely VI., Szív-u. 3—7.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t. Brassói kén- és műtrágyagyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a Központi Iroda, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,270,000.— kor.
Tartalékok	255,200.03 kor.
Összesen	1,925,200.03 kor.

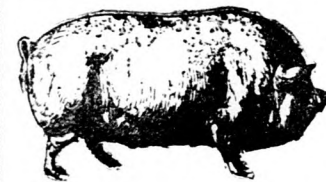
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszlentén az ember életére, különítéle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok dijarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

ÚRL REZSÓ

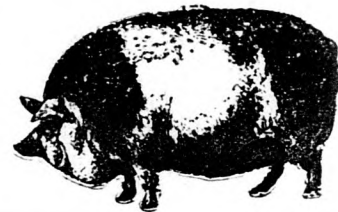
sertésbizományos

— Budapest —

Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto-) typia, fametszet stb. után. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást. **Kiviteli osztály:** A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sértésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését. =====

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

„Agraria“ Erőtakarmánygyár R.-T. = Budapest, =

Girószámla a Magyar Általános Hitelbanknál. — Postatakarékpénztári clearing- és chequeszámla 11752. szám.

Sürgőnyczim: ERŐTELEFON, Budapest.

Telefon (interurban) 33—17. szám.

Ajánlja „Agraria“ védjegyzett, kitűnő minőségű, saját gépjárművel gyártott

ERŐTAKARMÁNYÁT.

Az áru kapható vasúthoz szállítva 50 kgos zsákokban, védjeggyel ellátva.

A gyártás: KÜHN GYULA dr. hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik. A takarmányhoz szükséges összes nyersanyagot, mint búzakorpát, malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmagpogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárakból szerezük be. A cukorszörpöt szintén csak elsőrendű és kizárólag magyar, u. m. szerécsi, mezőhegyesi, háposvári és botfalvi cukorgyáraktól vásároljuk.

Gyártmányaink:

„Agraria“ **A.** lótakarmányozásra, **dus malátacsira-tartalommal.** „Agraria“ **B.** göbolyhizalásra, **dus repcepogácsa-tartalommal.** „Agraria“ **C.** tehenészethez, **dus tökmagpogácsa-tartalommal.** „Agraria“ **D.** sertés hizalásra, **dus árpadara-tartalommal.** „Agraria“ **E.** juhtakarmány, **dus cukorrépaszelet-tartalommal.**

Állandó vevőkörzéségünk a m. kir. földművelésügyi és vallás- és közoktatásügyi minisztérium uradalmai, valamint az ország legelső uradalmi ömör-ökmányok által rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban.

A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 142785 — CI/1904. szám alatt kelt rendelete értelmében, tekintettel a takarmányhiányra, gyármanunk szállítására a kivételes díjtétel alkalmazását rendelte el.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete

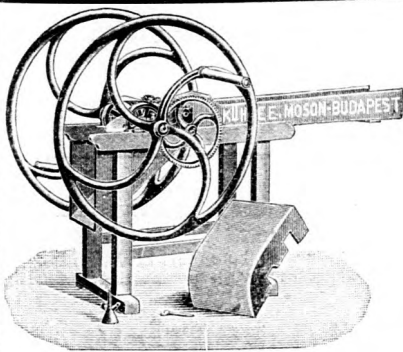
hordóborértékesítő osztályában

a Leszámitolóbank közraktárainak
I. számú raktárában (IX., Fővám-tér)

kitűnő, fajtiszta fehér s vörös asztali és pecsenye-borok hordókban, valamint a m. kir. pinczemesteri tanfolyam pinczéiben kezelt elismert jó minőségű palackborok előnyös árban kerülnek eladásra.

Elfogad értékesítésre bármely fajú **magyar borokat**; felvilágosítást nyújt vevőknek és bortermelőknek

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete igazgatósága,
BUDAPEST, IX. kerület, Csarnok-tér 5. szám.

Főraktár:

BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a. sz. Bevált hírneves

Legújabb, könnyű hajtású, egyszerűen kezelhető és nagy munkabírású

„TUBULÁR“ tejfőlöző gépek kézi- és gőzhajtásra,
Szeckavágó és répvágó gépek elismert gondos kivitelben készülnek

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyárában **MOSONBAN.**

Kiváló munkabírású **„RAPID“ darológépek** és
TENGERI MORZSOLÓK kézi- és erőműhajtásra.

===== **Burgonyamosó és osztályozó gépek.** =====
Takarmányfülllesztők, teljes takarmánykamra berendezések.

Ekék, boronák, rosták, konkolyozók.

===== **„MOSONI DRILL“** tolókerekes rendszerű **sorvetőgépek.** =====

1904. évi forgalom : 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden évben július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásbnn részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál :

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

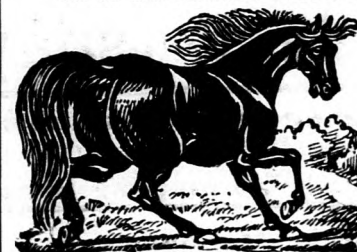
A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szabaáalmazott mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára K 2.80.

Negyven év óta van használatban az udvari istállóban s a legnagyobb katonai és polgári istállóban is lovak izmai erősítésére, fárasztó menetek előtt és után ficzamosodásoknál és az izmok merevedésénél stb. a lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

Főraktár:

— talódi csak ezen védjeggyel ellátott. —
Kwizda Ferencz János es. és kir. osztr.-magy.,
kir. román és bolgár
hercegi udvari szállító

kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,40% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal.

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kítűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.